

Prawa ofiar przestępstw w postępowaniu karnym - Chorwacja

Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe. Do tej pory przetłumaczono ją na następujące języki: [hr](#)

Ofiarom przestępstw przysługuje szereg praw przed wszczęciem postępowania karnego. Szczególną ochroną otacza się dzieci i ofiary przestępstw przeciwko wolności seksualnej oraz przestępstwa handlu ludźmi.

Ofiara przestępstwa ma prawo do:

- obowiązkowego otrzymania informacji od policji, osoby prowadzącej dochodzenie, prokuratury (*državno odvjetništvo*) i sądu;
- skutecznej pomocy psychologicznej i innego rodzaju pomocy specjalistycznej oraz wsparcia ze strony organów, organizacji i instytucji pomagających ofiarom przestępstw;
- uczestnictwa w postępowaniu karnym w charakterze pokrzywdzonego;
- bycia informowaną przez prokuratora (*državni odvjetnik*) o czynnościach dokonanych na podstawie zawiadomienia o przestępstwie oraz do wniesienia zażalenia do prokuratora wyższego rangą (*viši državni odvjetnik*);
- specjalistycznego doradztwa finansowanego przez Skarb Państwa, jeżeli ofiara przestępstwa doznała bardzo ciężkiego uszkodzenia ciała lub cierpienia psychicznego lub poniosła bardzo poważne konsekwencje wynikłe z przestępstwa;
- wniesienia powiązanego powództwa odszkodowawczego;
- odszkodowania na podstawie przepisów szczególnych, jeżeli ofiara przestępstwa poniosła ciężki uszczerbek na zdrowiu lub doszło do znacznego pogorszenia jej stanu zdrowia w następstwie przestępstwa z użyciem przemocy.

Oprócz praw wymienionych powyżej ofierze przestępstwa przeciwko wolności seksualnej lub przestępstwa handlu ludźmi przysługuje prawo do:

- rozmowy z psychologiem przed przesłuchaniem; koszt takiej rozmowy pokrywa Skarb Państwa;
- pomocy prawnej finansowanej przez Skarb Państwa;
- bycia przesłuchiwaną na posterunku policji lub w biurze prokuratora przez osobę tej samej płci;
- obecności zaufanej osoby (*osoba od povjerenja*) w toku przesłuchania;
- odmowy odpowiedzi na niepotrzebne pytania dotyczące jej życia prywatnego;
- możliwości złożenia wniosku o przesłuchanie jej za pośrednictwem urządzenia audio-wizualnego;
- zachowania poufności danych osobowych;
- zażądania wyłączenia jawności rozprawy;
- otrzymania informacji o tych prawach przed pierwszym przesłuchaniem przez sąd, prokuratora i policję.

Jeżeli ofiarą przestępstwa jest dziecko, przysługuje mu dodatkowo prawo do:

- pomocy prawnej finansowanej przez Skarb Państwa;
- obecności zaufanej osoby (*osoba od povjerenja*) w toku postępowania;
- zachowania poufności jego danych osobowych;
- przesłuchania w jego domu lub innym szczególnie wyposażonym pomieszczeniu sądu;
- wyłączenia jawności rozprawy;
- przeprowadzenia przesłuchania, w czasie którego sędzia oraz strony znajdują się w innym pomieszczeniu niż dziecko, za pośrednictwem urządzeń audio-wizualnych obsługiwanych przez odpowiednio wyszkolonego technika;

- do szczególnej opieki podczas przesłuchania, tak aby przesłuchanie nie wpłynęło niekorzystnie na zdrowie psychiczne dziecka.

Za dzieci uznaje się wszystkie osoby poniżej 18 roku życia.

Dziecko będące świadkiem należy wezwać do stawienia się za pośrednictwem jego rodziców. Dziecko będące świadkiem i ofiarą przesłuchuje sędziego rozpoznający sprawę na posiedzeniu dowodowym.

Tryb prywatnoskargowy

W większości przypadków w chwili złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa prokurator rozpoczyna ściganie z urzędu.

W postępowaniu karnym prywatnoskargowym istnieje możliwość wniesienia do sądu prywatnego aktu oskarżenia. Akt oskarżenia należy wnieść w terminie trzech miesięcy od dnia, w którym uprawniona osoba fizyczna lub prawna powzięła informację o przestępstwie i sprawcy czynu.

Powiązane powództwo odszkodowawcze

Ofiara przestępstwa jest również poszkodowanym i jest uprawniona do wniesienia pozwu odszkodowawczego do sądu.

Takie powództwo może obejmować następujące roszczenia:

- odszkodowanie za szkodę materialną i niematerialną (ból, lęk);
- zwrot przedmiotów osobistych – jeżeli poszkodowany może dowieść, że był ich pełnoprawnym właścicielem lub posiadaczem;
- stwierdzenie nieważności określonych czynności, w przypadku gdy przestępstwo wynikało z czynności dotyczących nieruchomości (jeżeli oskarżony zmusił ofiarę do zawarcia umowy).

Powiązane powództwo odszkodowawcze można wytoczyć w postępowaniu karnym lub odrębnym postępowaniu cywilnym. Jeżeli powództwo cywilne (adhezyjne) zostaje wytoczone w toku postępowania karnego, warunkiem *sine qua non* spełnienia żądań pozwu jest uznanie oskarżonego za winnego.

Nie stanowi to warunku powodzenia powództwa wytoczonego w postępowaniu cywilnym.

Prawa pokrzywdzonych w toku postępowania przygotowawczego i postępowania karnego

W toku postępowania przygotowawczego ofiary przestępstw – działające w charakterze oskarżycieli prywatnych i pokrzywdzonych – są uprawnione do przedstawiania okoliczności faktycznych i składania wniosków o przeprowadzenie istotnych dowodów w celu potwierdzenia popełnienia przestępstwa, zidentyfikowania sprawcy czynu i ustalenia roszczeń w powiązanim powództwie odszkodowawczym.

Ofiara, która bierze udział w postępowaniu karnym w charakterze pokrzywdzonego, ma prawo:

- używać własnego języka, w tym języka migowego i dla osób głuchoniewidomych, oraz ma prawo do pomocy tłumacza ustnego, jeżeli nie rozumie lub nie używa języka chorwackiego, lub do pomocy tłumacza języka migowego, jeżeli osoba ta nie słyszy lub jest głuchoniewidoma;
- używać własnego języka;
- wnieść powiązane powództwo odszkodowawcze i wnioski o zastosowanie środków zapobiegawczych;
- być reprezentowana przez pełnomocnika;
- przedstawiać okoliczności faktyczne i wnosić wnioski dowodowe;
- brać udział w posiedzeniu, na którym odbywa się postępowanie dowodowe;
- brać udział w postępowaniu sądowym, postępowaniu dowodowym oraz wygłosić mowę końcową;
- do dostępu do akt;
- zwrócić się o przekazywanie przez prokuratora informacji na temat czynności dokonanych na podstawie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa; wnieść zażalenie do prokuratora wyższego rangą;
- wnieść środki odwoławcze;
- wnieść wniosek o ściganie przestępstwa i prywatny akt oskarżenia;
- otrzymać zawiadomienie o umorzeniu sprawy i postanowienie prokuratora o zaniechaniu ścigania;

- działać w charakterze oskarżyciela w miejsce oskarżyciela publicznego;
- dochodzić przywrócenia do stanu poprzedniego;
- otrzymać zawiadomienie o wyniku postępowania karnego.

Biuro prokuratora i sąd są zobowiązani przed postępowaniem karnym oraz po jego zakończeniu – a także na jego każdym etapie – do zbadania, czy istnieje możliwość, aby oskarżony naprawił szkodę wynikłą z przestępstwa. Są oni zobowiązani poinformować pokrzywdzonego o niektórych prawach przewidzianych w przepisach (prawo do używania własnego języka, prawo do wniesienia powiązanego powództwa odszkodowawczego itp.).

Prawo do kompensaty finansowej

Ustawa o finansowej kompensacie dla ofiar przestępstw (*Zakon o novčanoj naknadi žrtvama kaznenih djela, Narodne Novine* (NN; Dziennik Urzędowy Republiki Chorwacji nr 80/08 i 27/11) wprowadza prawo do kompensaty finansowej dla ofiar przestępstw umyślnych z użyciem przemocy w Chorwacji lub dla ich krewnych na podstawie warunków określonych w ustawie.

Ustawa ta określa prawo do kompensaty finansowej dla ofiar przestępstw umyślnych z użyciem przemocy oraz określa warunki i sposób realizacji prawa do kompensaty, wskazuje organy wydające decyzje i uczestniczące w procesie decyzyjnym w tej dziedzinie oraz organy i procedury w sprawach transgranicznych.

Ofiary przestępstw umyślnych z użyciem przemocy mają prawo do kompensaty finansowej z budżetu państwa.

Policja, prokurator i sądy są zobowiązane do przekazywania informacji na temat prawa do kompensaty, przygotowania niezbędnych formularzy oraz do udzielania – na wniosek ofiar – ogólnych wskazówek i informacji dotyczących wypełnienia formularza oraz załączenia niezbędnych dokumentów na poparcie roszczenia.

Wnioski o kompensatę finansową należy wносить do Ministerstwa Sprawiedliwości na formularzu, który można pobrać ze strony Ministerstwa.

Formularz wniosku o kompensatę finansową dla ofiar przestępstw_hr

Formularz należy złożyć w terminie sześciu miesięcy od dnia popełnienia przestępstwa. Jeżeli istnieją uzasadnione powody, dla których wniosek nie został wniesiony w terminie, należy go złożyć w terminie trzech miesięcy od dnia, w którym okoliczności uniemożliwiające wniesienie wniosku przestały istnieć, przy czym najpóźniej w terminie trzech lat od dnia, w którym doszło do popełnienia przestępstwa.

Jeżeli ofiarą jest małoletni lub osoba, która została pozbawiona zdolności do czynności prawnych, a pełnomocnik ofiary przestępstwa nie wniósł wniosku w terminie sześciu miesięcy od dnia, w którym popełniono przestępstwo, okres sześciu miesięcy zaczyna biec od dnia jej osiemnastych urodzin bądź od dnia, w którym wszczęto postępowanie karne po osiągnięciu przez nią dojrzałości bądź od dnia, w którym przywrócono jej pełną zdolność do czynności prawnych.

Osoby uprawnione do kompensaty finansowej:

- ofiary przestępstw z użyciem przemocy, które są obywatelami Republiki Chorwacji, obywatelami państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub osobami mającymi stałe miejsce zamieszkania w Unii Europejskiej, w przypadku gdy do przestępstwa doszło na terytorium Chorwacji;
- ofiara przestępstwa, która poniosła ciężki uszczerbek na zdrowiu lub której stan zdrowia uległ pogorszeniu w wyniku przestępstwa (osoba ta jest uprawniona do kompensaty z tytułu kosztów leczenia, pod warunkiem że nie jest ono objęte obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym – do wysokości kwoty ubezpieczenia zdrowotnego w Republice Chorwacji – i kompensaty za utracone zarobki do wysokości 35 000 HRK);
- osoba, która jest bliskim krewnym zmarłej ofiary przestępstwa (małżonek lub partner, dziecko, rodzic, rodzic adopcyjny, dziecko przysposobione, ojczym lub macocha, pasierb, partner tej samej płci, dziadek i wnuk, jeżeli należą do tego samego gospodarstwa co ofiara) (osoba ta jest uprawniona do kompensaty do wysokości 70 000 HRK za utratę źródła utrzymania ustawowego);
- w razie śmierci ofiary przestępstwa osoba, która pokryła koszty pogrzebu, jest uprawniona do kompensaty do wysokości 5 000 HRK;
- jeżeli przestępstwo zostało zgłoszone policji i prokuratorowi bądź przez nich odnotowane w terminie sześciu miesięcy od dnia, w którym zostało popełnione, niezależnie od tego, czy sprawca czynu jest znany.

Przy ustalaniu kwoty kompensaty uwzględnia się zachowanie ofiary przestępstwa przed jego popełnieniem i po jego popełnieniu bądź przyczynienie się tej osoby do powstania szkody i zwiększenia jej rozmiarów, oraz to, czy dana osoba jest bezpośrednią

ofiara oraz czy i kiedy zgłosiła ona przestępstwo właściwym organom. Ponadto ocenia się współpracę ofiary przestępstwa z policją i właściwymi organami w postępowaniu mającym na celu pociągnięcie sprawcy do odpowiedzialności. Jednocześnie uwzględnia się, czy bezpośrednia ofiara przestępstwa przyczyniła się do powstania szkody lub do zwiększenia jej rozmiarów; w każdej z tych sytuacji kompensata, do której uprawniona jest ofiara przestępstwa, zostanie pomniejszona proporcjonalnie. Jeżeli ofiara przestępstwa jest zaangażowana w przestępczość zorganizowaną lub organizację przestępczą, wniosek o przyznanie kompensaty zostanie odrzucony bądź jej kwota zostanie pomniejszona. W przypadkach, w których pełna kompensata byłaby sprzeczna z zasadą sprawiedliwości, moralności i porządku publicznego wniosek o kompensatę może zostać odrzucony. Istnieje również możliwość pomniejszenia kwoty kompensaty.

Zawiadomienie o zwolnieniu sprawcy czynu

W przypadku gdy oskarżony zostaje skazany na karę pozbawienia wolności Niezależna Służba Wsparcia Ofiar i Świadków w Ministerstwie Sprawiedliwości poinformuje ofiarę przestępstwa o dacie zwolnienia skazanego (zwolnienie bezwarunkowe i warunkowe przedterminowe zwolnienie).

Obowiązek ustawowy informowania ofiar przestępstw o zwolnieniu skazanego

Zgodnie z przepisami ustawy zmieniającej kodeks karny wykonawczy (*Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju kazne zatvora*) Niezależna Służba Wsparcia Ofiar i Świadków w Ministerstwie Sprawiedliwości ma obowiązek poinformować ofiarę przestępstwa, pokrzywdzonego lub jego rodzinę o zwolnieniu skazanego.

Ofiary przestępstwa zawiadamia się o zwolnieniu skazanego, gdy doszło do przestępstw przeciwko wolności oraz moralności seksualnej, życiu, zdrowiu lub przestępstw z użyciem przemocy.

Wskazaną powyżej informację przekazuje się ofierze przestępstwa, pokrzywdzonemu lub ich rodzinie, niezależnie od tego, czy skazany zostaje zwolniony bezwarunkowo czy warunkowo.

Ponadto z chwilą wydania opinii z rokowaniami na potrzeby podjęcia decyzji w sprawie powrotu skazanego do miejsca tymczasowego lub stałego miejsca zamieszkania, zakłady karne i zakłady karne o zastrzygniętym rygorze mogą zwrócić się do służby kuratorskiej o ustalenie stosunku ofiary lub rodziny ofiary przestępstwa do wydarzeń, które doprowadziły do skazania tej osoby. Niezależna Służba Wsparcia Ofiar i Świadków w Ministerstwie Sprawiedliwości na podstawie rozmów z ofiarą przestępstwa sporządza sprawozdania dla służby kuratorskiej.

Wsparcie dla świadków i ofiar przestępstw

Wsparcie dla ofiar przestępstw i świadków w Republice Chorwacji jest koordynowane przez Niezależną Służbę Wsparcia Ofiar i Świadków (Samostalna služba za podršku žrtvama i svjedocima) w Ministerstwie Sprawiedliwości.

Ofiary i świadkowie mogą otrzymać wsparcie i informacje na temat swoich praw oraz odpowiednich procedur z Departamentu Wsparcia Ofiar i Świadków w danym sądzie.

Takie departamenty zostały utworzone w siedmiu sądach (*županijski sudovi*), mianowicie w Zagrzebiu, Zadarze, Osijeku, Vukowarze, Splicie, Sisaku i Rijece. Departamenty zapewniają ofiarom przestępstw (i świadkom) oraz osobom im towarzyszącym wsparcie emocjonalne, praktyczne informacje oraz informacje o ich prawach. Wsparcie jest również zapewniane przez departamenty właściwych sądów rejonowych i sądów ds. wykroczeń (*općinski i prekršajni sudovi*).

Ofiary mogą również otrzymać informacje o swoich prawach i dostępnych rodzajach pomocy, korzystając z **bezpłatnego numeru telefonu 116 006 Krajowego Centrum Pomocy Telefonicznej dla Ofiar Przestępstw i Wykroczeń** (zob. strona internetowa Krajowego Centrum Pomocy Telefonicznej).

Ministerstwo Sprawiedliwości również zapewnia wsparcie dla ofiar i świadków oraz przekazuje tym osobom informacje na temat ich praw. Zapytania w tej sprawie można przysyłać na adres: ✉ zrtve.i.svjedoci@pravosudje.hr lub zgłaszać je na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości: 🌐 <https://pravosudje.gov.hr/>

Wsparcie dla ofiar i świadków w sprawach transgranicznych

Niezależna Służba Wsparcia Ofiar i Świadków w Ministerstwie Sprawiedliwości, która została utworzona w Ministerstwie Sprawiedliwości, zapewnia wsparcie świadkom i ofiarom, które zostały wezwane do stawienia przed sądem w ramach międzynarodowej pomocy prawnej (w tym świadkom zbrodni wojennych) oraz przekazuje im informacje na ten temat.

Pisma zawierające informacje są przysyłane świadkom, którzy zostali wezwani do złożenia zeznań w sądzie Republiki Chorwacji, lub do chorwackich świadków, którzy zostali wezwani do stawienia przed sądem zagranicznym

Świadkom zbrodni wojennych zapewnia się ochronę fizyczną, o ile zachodzi taka potrzeba, oraz pomoc przeznaczoną na przygotowanie podróży i ich stawiennictwa przed właściwym organem sądowym (w przypadku świadków lub innych stron wezwanych na przesłuchanie w postępowaniu karnym w sprawie o popełnienie zbrodni wojennych do właściwych sądów w Republice Chorwacji lub poza Chorwacją, w sytuacji gdy wpłynął wniosek o międzynarodową pomoc prawną).

Aby uzyskać potrzebne informacje, proszę kliknąć na poniższe linki

[1 - Moje prawa jako ofiary przestępstwa](#)

[2 - Składanie zawiadomienia o przestępstwie oraz moje prawa podczas dochodzenia/śledztwa lub w czasie procesu](#)

[3 - Moje prawa po zakończeniu procesu](#)

[4 - Odszkodowanie](#)

[5 - Moje prawa do wsparcia i pomocy](#)

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 08/10/2018

1 - Moje prawa jako ofiary przestępstwa

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej [hr](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Jakie informacje uzyskam od odpowiedniego organu (np. policji, prokuratury) w okresie między popełnieniem przestępstwa a złożeniem przeze mnie zawiadomienia o tym przestępstwie?

Kodeks postępowania karnego nie reguluje treści karty informacyjnej, którą otrzymuje ofiara w okresie między popełnieniem przestępstwa a złożeniem zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa. Każdy ma prawo i możliwość skontaktować się z prokuraturą w celu złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, złożenia oświadczenia czy też przekazania informacji na temat sprawy wchodzącej w zakres właściwości prokuratury. Osoba kontaktująca się z prokuraturą zostanie pouczona, w jaki sposób złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, oraz otrzyma inne podstawowe informacje na temat swoich praw i obowiązków.

Funkcjonariusze policji mają obowiązek rejestrować zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu.

Ponadto każdy ma prawo do właściwej ochrony ze strony policji, jeżeli istnieją ku temu uzasadnione powody.

Wydziały wsparcia na rzecz ofiar i świadków przestępstw – utworzone przez siedem sądów okręgowych (županijski sud) – zapewniają wsparcie emocjonalne na rzecz ofiar, świadków i ich rodzin oraz informacje na temat ich praw (w tym informacje techniczne i praktyczne). Informacje i wsparcie są zapewniane na każdym etapie postępowania. Ofiara otrzyma informacje i wsparcie, nawet jeżeli nie złoży zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Ponadto wspomniane wyżej wydziały kierują ofiary i świadków do wyspecjalizowanych instytucji i organizacji społeczeństwa obywatelskiego w zależności od potrzeb.

Nie mieszkam w państwie UE, w którym popełniono przestępstwo (w przypadku obywateli UE i obywateli państw trzecich). Jak chronione są moje prawa?

Przepisy regulujące prawa ofiar i pokrzywdzonych mają zastosowanie bez względu na narodowość, ponieważ przepisy chorwackiego prawa karnego mają zastosowanie do każdej osoby, która popełnia przestępstwo na terytorium Chorwacji. Strony i uczestnicy postępowania mają prawo używać swojego języka ojczystego.

Zgodnie z kodeksem postępowania karnego i ustawy o kompensacie finansowej dla ofiar przestępstw **policja, prokuratura i sądy** mają obowiązek informować ofiary przestępstw o ich prawach na mocy tych ustaw. Oznacza to, że zarówno przed wszczęciem postępowania karnego, jak i na każdym jego etapie prokuratura i sądy mają obowiązek zbadać, czy oskarżony jest w stanie uiścić na rzecz ofiary kwoty zasądzone tytułem odszkodowania/zadośćuczynienia za wszelkie szkody poniesione wskutek przestępstwa,

oraz pouczyć pokrzywdzonego – ustnie w języku dla niego zrozumiałym lub na piśmie w języku chorwackim lub angielskim – o przysługującym mu prawie do używania języka ojczystego i do dochodzenia roszczeń majątkowych (prawo do odszkodowania). Na wniosek ofiary prokuratura i sądy mają również obowiązek przekazać jej ogólne wskazówki i informacje dotyczące tego, w jaki sposób zgłosić roszczenie i jakie dokumenty uzupełniające należy złożyć. Karty informacyjne dotyczące prawa ofiary do odszkodowania, jak również formularz wniosku o odszkodowanie są dostępne w językach chorwackim i angielskim. Dokumenty te można pobrać w wersji chorwackiej i angielskiej ze strony internetowej chorwackiego Ministerstwa Sprawiedliwości.

Każda ofiara, która złoży zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, otrzyma od policji informacje na temat swoich praw. Po ustnym pouczeniu ofiary funkcjonariusz policji przekazuje jej pouczenie na piśmie na temat praw ofiar przestępstw i wszelkie dostępne informacje na temat służb zapewniających ochronę i wsparcie na rzecz ofiar. Informacje takie obejmują numer do bezpłatnego telefonu zaufania dla ofiar.

Osoby, które w ogóle nie znają chorwackiego, mogą uzyskać od policji kartę informacyjną na temat swoich praw w innych wersjach językowych.

Wolontariusze Krajowego Centrum Pomocy Telefonicznej dla Ofiar Przestępstw i Wykroczeń (Nacionalni pozivni centar za žrtve kaznenih djela i prekršaja) (116-006) zapewniają wsparcie emocjonalne, informacje na temat praw i informacje praktyczne. Ponadto kierują oni ofiary do innych właściwych służb i organizacji w celu zapewnienia, by otrzymały one dodatkowe informacje oraz inne formy wsparcia i pomocy. Powyższa infolinia jest czynna w dni robocze w godzinach 8.00–20.00, a jej pracownicy mówią po chorwacku i angielsku.

Jakie informacje uzyskam, jeżeli złożę zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa?

a) W ciągu dwóch miesięcy od wniesienia zarzutów lub złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa ofiara i pokrzywdzony (*oštećenik*) mają prawo zażądać od prokuratury informacji na temat czynności podjętych w związku z zarzutami/zawiadomieniem. Prokuratura informuje taką osobę o podjętych działaniach w rozsądnym terminie, nie później jednak niż w ciągu trzydziestu dni od dnia wniesienia wniosku, chyba że zagroziłoby to prowadzonemu postępowaniu. W razie odmowy podania takich informacji ofiara lub pokrzywdzony składający taki wniosek muszą zostać o tym powiadomieni.

b) Prokurator zawiesi postępowanie przygotowawcze w drodze postanowienia, jeżeli:

- przestępstwo, które zarzuca się domniemanemu sprawcy, nie jest przestępstwem ściganym z urzędu;
- okoliczności wyłączają odpowiedzialność domniemanego sprawcy, chyba że czyn zabroniony popełniono w stanie zakłócenia czynności psychicznych;
- przestępstwo uległo przedawnieniu, sprawcę objęto amnestią bądź ułaskawieniem lub istnieją inne okoliczności uniemożliwiające jego ściganie; oraz
- nie ma dowodów na to, że domniemany sprawca faktycznie popełnił zarzucane mu przestępstwo.

Postanowienie o zawieszeniu postępowania przygotowawczego doręcza się pokrzywdzonemu i oskarżonemu, który zostanie bezzwłocznie zwolniony, jeżeli został zatrzymany lub tymczasowo aresztowany. Zgodnie z art. 55 kodeksu postępowania karnego poza otrzymaniem odpisu postanowienia pokrzywdzony zostanie pouczony, w jaki sposób może wnieść oskarżenie prywatne.

c) Po rozpatrzeniu zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa i przeprowadzeniu weryfikacji w systemie informacyjnym prokuratury prokurator odmówi przyjęcia zawiadomienia w drodze uzasadnionego postanowienia, jeżeli z samego zawiadomienia wynika, że:

- przestępstwo nie jest przestępstwem ściganym z urzędu;
- przestępstwo uległo przedawnieniu, sprawcę objęto amnestią bądź ułaskawieniem, przestępstwo było już przedmiotem postępowania w zakończonej sprawie lub istnieją inne okoliczności uniemożliwiające jego ściganie;
- okoliczności wykluczają winę domniemanego sprawcy;
- nie ma uzasadnionych dowodów na to, że domniemany sprawca faktycznie popełnił zarzucane mu przestępstwo; lub
- informacje zawarte w zawiadomieniu sugerują, że zawiadomienie nie jest wiarygodne.

Na postanowienie prokuratora o odmowie przyjęcia zawiadomienia nie przysługuje zażalenie.

Prokurator powiadomi ofiarę o swoim postanowieniu o odmowie przyjęcia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa oraz poda uzasadnienie w terminie ośmiu dni, chyba że kodeks postępowania karnego stanowi inaczej. Ponadto prokurator pouczy ofiarę, w

jaki sposób może wnieść oskarżenie prywatnie. Na wniosek dowolnej ze stron prokurator bezzwłocznie powiadomi osobę, które złożyła zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, i domniemanego sprawcę o wydanym postanowieniu o odmowie przyjęcia zawiadomienia.

Jeżeli prokurator nie jest w stanie ocenić wiarygodności zarzutów na podstawie samego zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa lub jeżeli informacje zawarte w zawiadomieniu nie stanowią wystarczającej podstawy do wydania postanowienia o wszczęciu postępowania przygotowawczego lub o przeprowadzeniu dowodu, prokurator samodzielnie przeprowadzi stosowne czynności wyjaśniające lub zleci ich przeprowadzenie policji.

d) Komendant aresztu bezzwłocznie zwalnia domniemanego sprawcę, który został zatrzymany lub tymczasowo aresztowany,

- na polecenie prokuratora;
- jeśli zatrzymany lub aresztowany nie został przesłuchany w ustawowym terminie; lub
- po uchyleniu środka zapobiegawczego.

e) Prokurator wysyła świadkowi lub biegłemu pisemne wezwanie do pomocy w gromadzeniu dowodów. Wezwanie może wysłać również śledczy na polecenie prokuratora. Sąd wzywa świadka lub biegłego do złożenia zeznań na posiedzeniu, na którym odbywa się postępowanie dowodowe, lub do stawienia się na rozprawie sądowej. Właściwy organ z wyprzedzeniem wyznaczy termin i miejsce postępowania dowodowego. Wezwana osoba zostanie pouczone o konsekwencjach niestawiennictwa na wezwanie.

Czy mam prawo skorzystać z bezpłatnego tłumaczenia pisemnego lub ustnego (na potrzeby kontaktów z policją bądź innymi organami, w trakcie śledztwa/dochodzenia lub w czasie procesu)?

Ofiara uczestnicząca w postępowaniu karnym w charakterze pokrzywdzonego ma prawo do:

- posługiwania się swoim językiem ojczystym, w tym językiem migowym, i zażądania tłumaczenia ustnego, jeżeli nie rozumie języka chorwackiego lub się nim nie posługuje, lub tłumaczenia języka migowego, jeżeli pokrzywdzony jest osobą głuchą lub głuchoniewidomą.

W jaki sposób organ zajmujący się sprawą dopilnuje, żebym zrozumiał, co się dzieje oraz by właściwie mnie zrozumiano (jeżeli jestem dzieckiem; jeżeli jestem osobą niepełnosprawną)?

Sędzia prowadzący sprawę przesłucha każde dziecko będące świadkiem w wieku poniżej 14 lat, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej. Przesłuchanie odbywa się bez obecności sędziego lub stron w tym samym pomieszczeniu, w której odbyło się przesłuchanie dziecka, za pośrednictwem urządzeń audiowizualnych obsługiwanych przez odpowiednio wyszkoloną osobę. Przesłuchanie odbywa się w obecności psychologa, pedagoga lub innego specjalisty. W przesłuchaniu może uczestniczyć również rodzic lub opiekun, chyba że stoi to w sprzeczności z interesem postępowania przygotowawczego lub dobrem dziecka. Za zgodą sędziego prowadzącego sprawę strony mogą zadawać dziecku, które jest świadkiem, pytania za pośrednictwem specjalisty. Przesłuchanie rejestruje się przy pomocy urządzeń audiowizualnych, a jego zapis pieczętuje się i załącza do protokołu. Dziecko będące świadkiem może zostać wezwane na kolejne przesłuchanie wyłącznie w wyjątkowych przypadkach, przy zachowaniu tej samej procedury.

Sędzia prowadzący sprawę przesłucha każde dziecko będące świadkiem w wieku 14–18 lat, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej. Dziecko – w szczególności gdy jest ofiarą przestępstwa – jest traktowane w sposób szczególny, tak aby przesłuchanie nie odbiło się negatywnie na psychice dziecka. Dołożone zostaną starania, aby zapewnić dziecku ochronę.

Każdy świadek, który nie może odpowiedzieć na wezwanie do stawienia się przed sądem ze względu na podeszły wiek, chorobę lub niepełnosprawność, może zostać przesłuchany we własnym mieszkaniu lub w innym miejscu. Przesłuchanie takich świadków można przeprowadzić za pośrednictwem urządzenia audiowizualnego obsługiwane przez specjalistę. Jeżeli wymaga tego stan świadka, przesłuchanie zostanie przeprowadzone w taki sposób, aby umożliwić stronom zadawanie pytań świadkowi bez konieczności znajdowania się w jednym pomieszczeniu ze świadkiem. W razie konieczności przesłuchanie rejestruje się przy pomocy urządzeń audiowizualnych, a jego zapis pieczętuje się i załącza do protokołu. Przesłuchanie przeprowadza się zgodnie z tą procedurą również wtedy, gdy wniesie o to występująca w charakterze świadka ofiara handlu ludźmi, w tym handlu ludźmi w celach seksualnych, lub przemocy domowej. Taki świadek może zostać wezwany na kolejne przesłuchanie wyłącznie w wyjątkowych przypadkach, jeżeli sąd uzna to za konieczne.

Usługi wsparcia dla ofiar przestępstw

Kto udziela wsparcia ofiarom przestępstw?

Wydziały wsparcia na rzecz ofiar i świadków przestępstw – utworzone przez siedem sądów okręgowych (w Zagrzebiu, Osijeku, Splicie, Rijece, Sisaku, Zadarze i Vukowarze) – zapewniają wsparcie ofiarom i świadkom, którzy zeznają w tych sądach i w sądach rejonowych w tych miastach. Wydziały te zapewniają również wsparcie w sądach ds. wykroczeń w sprawach dotyczących przemocy domowej oraz kierują ofiary i świadków do wyspecjalizowanych instytucji i organizacji społeczeństwa obywatelskiego w zależności od potrzeb.

Informacje i wsparcie zapewniane są telefonicznie oraz gdy ofiara/świadek pojawi się w gmachu sądu. Informacje przekazywane są również pocztą elektroniczną.

Więcej informacji można znaleźć na poniższej stronie chorwackiego Ministerstwa Sprawiedliwości:

<https://pravosudje.gov.hr/o-ministarstvu/djelokrug-6366/iz-pravosudnog-sustava-6372/podraska-zrtvama-i-svjedocima/6156>

Czy policja skieruje mnie automatycznie do podmiotu udzielającego wsparcia ofiarom przestępstw?

Po ustnym pouczeniu ofiary funkcjonariusz policji przekazuje jej pouczenie na piśmie na temat praw ofiar przestępstw i wszelkie dostępne informacje na temat służb zapewniających wsparcie na rzecz ofiar. Informacje takie obejmują numer do bezpłatnego telefonu zaufania dla ofiar. Karta informacyjna na temat praw zawiera dane kontaktowe:

- właściwego wydziału wsparcia na rzecz ofiar i świadków przestępstw;
- organizacji społeczeństwa obywatelskiego w danej żupanii;
- Krajowego Centrum Pomocy Telefonicznej dla Ofiar Przestępstw i Wykroczeń (116-006).

Jak chroni się moją prywatność?

Właściwe organy mogą gromadzić dane osobowe wyłącznie do celów określonych prawem w ramach czynności, o których mowa w kodeksie postępowania karnego.

Dane osobowe można przetwarzać tylko w sytuacjach określonych w ustawie lub rozporządzeniu, przy czym przetwarzanie musi ograniczać się do celu, w którym zgromadzono informacje. Dalsze przetwarzanie danych jest dozwolone, jeżeli nie stoi w sprzeczności z celem, w którym zgromadzono informacje, i pod warunkiem że właściwe organy są uprawnione do przetwarzania danych do innych celów określonych w prawie, a dalsze przetwarzanie jest niezbędne do realizacji innego celu oraz odpowiednio proporcjonalne.

Dane osobowe dotyczące zdrowia lub życia seksualnego osoby fizycznej można przetwarzać wyłącznie w wyjątkowych sytuacjach, jeżeli nie można wykryć lub ścigać w inny sposób przestępstwa zagrożonego karą pozbawienia wolności w wymiarze co najmniej pięciu lat lub jeżeli wykrycie/ściganie przestępstwa byłoby nieproporcjonalnie utrudnione.

Niedozwolone jest przetwarzanie danych osobowych dotyczących rasy lub pochodzenia etnicznego, poglądów politycznych, przekonań religijnych lub filozoficznych bądź przynależności do związku zawodowego.

Dane osobowe zgromadzone do celów postępowania karnego mogą być przekazywane organom rządowym zgodnie z ustawą szczególną oraz innym osobom prawnym wyłącznie wówczas, gdy prokuratura lub sąd stwierdzi, że jest to konieczne do realizacji celu określonego prawem. Przy przekazywaniu danych odnośne osoby prawne zostaną pouczone o obowiązku ochrony danych osób, których te dane dotyczą.

Zgodnie z przepisami dane osobowe można wykorzystywać w innych postępowaniach karnych, w innych postępowaniach w przedmiocie czynów zabronionych, które są prowadzone na terytorium Chorwacji, w postępowaniach dotyczących międzynarodowej współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych i w działaniach w zakresie międzynarodowej współpracy policyjnej.

Czy muszę złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przed uzyskaniem dostępu do wsparcia dla ofiar przestępstw?

Ofiara otrzyma informacje i wsparcie od wydziału wsparcia na rzecz ofiar i świadków przestępstw właściwego sądu lub od organizacji społeczeństwa obywatelskiego, nawet jeżeli **nie złoży zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa**.

Środki ochrony osobistej, jeżeli znajduję się w niebezpieczeństwie

Zgodnie z art. 99 ustawy o zadaniach i uprawnieniach policji policja zapewnia – przez okres, w którym istnieją uzasadnione podstawy do podjęcia takich działań – właściwą ochronę ofierze i każdej osobie, która podała lub może podać informacje istotne dla postępowania karnego, lub każdej bliskiej im osobie, jeżeli ofierze lub takiej osobie grozi niebezpieczeństwo ze strony sprawcy lub innych osób, które mają związek z postępowaniem karnym, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej. Ochrona ofiary zapewniana przez policję oznacza całodobową ochronę fizyczną.

Jakiego rodzaju ochrona jest dostępna?

Zgodnie z art. 130 ustawy o wykroczeniach policja może – tymczasowo i na okres do ośmiu dni – zarządzić zastosowanie środka zapobiegawczego w odniesieniu do osoby, co do której istnieje uzasadnione podejrzenie, że popełniła przestępstwo. W praktyce oznacza to zwykle zakazanie podejrzanemu przebywania w określonym miejscu lub na określonym obszarze (eksmisja z domu ofiary), zbliżania się do określonej osoby lub nawiązywania i utrzymywania z nią kontaktu. W ciągu ośmiu dni policja wniesie zarzuty do właściwego sądu ds. wykroczeń, który następnie postanowi o zawieszeniu lub przedłużeniu obowiązywania zastosowanego środka zapobiegawczego. Ponadto zgodnie z ustawą o ochronie przed przemocą domową w toku postępowania w przedmiocie wykroczenia sąd może zarządzić zastosowanie następujących środków wobec sprawcy:

1. skierowanie na przymusową terapię psychospołeczną;
2. nałożenie na sprawcę zakazu zbliżania się, napastowania lub uporczywego nękania ofiary przemocy domowej;
3. eksmisję ze wspólnego miejsca mieszkania;
4. skierowanie na przymusowe leczenie odwykowe.

Zgodnie z ustawą o wykroczeniach sąd może również zarządzić zastosowanie innych środków zabezpieczających i zapobiegawczych, które mają chronić ofiarę przed kontaktem lub nękaniami ze strony sprawcy.

Ponadto zgodnie z kodeksem postępowania karnego zamiast aresztu tymczasowego dla oskarżonego sąd i prokuratura może zarządzić zastosowanie co najmniej jednego innego środka zapobiegawczego, w tym nałożyć na sprawcę zakaz przebywania w określonym miejscu lub na określonym obszarze, zbliżania się do określonej osoby bądź nawiązywania i utrzymywania z nią kontaktu, zakaz uporczywego nękania lub napastowania ofiary lub innej osoby lub eksmisję z miejsca zamieszkania ofiary.

Kto może mi zapewnić ochronę?

Ofiara może uzyskać od policji informacje na temat wszystkich swoich praw, w tym informacje na temat przysługującego jej prawa do ochrony, oferowanych form ochrony i czynności, które wykona policja w celu ochrony ofiary.

Czy ktoś dokona oceny mojej sprawy, żeby sprawdzić, czy grozi mi dalsze niebezpieczeństwo ze strony sprawcy?

Po zakończeniu czynności wyjaśniających i złożeniu odpowiednich dokumentów do właściwych organów wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych policja nie przeprowadza już oceny potrzeb ofiary, chyba że w celu wykonania zarządzonego środka zabezpieczającego lub zapobiegawczego. Jeżeli zgłoszone zostaną nowe okoliczności, które wskazują na ponowne zagrożenie ze strony sprawcy, policja przeprowadzi dalsze czynności w celu ochrony ofiary zgodnie z dokonaną przez nią oceną i okolicznościami faktycznymi sprawy.

Czy ktoś dokona oceny mojej sprawy, żeby sprawdzić, czy grozi mi dalsze niebezpieczeństwo ze strony systemu wymiaru sprawiedliwości (w trakcie dochodzenia/śledztwa lub w czasie procesu)?

W postępowaniach przygotowawczych i sądowych wymiar sprawiedliwości w sprawach karnych działa w taki sposób, aby zapewnić poszanowanie praw ofiary i jej statusu w postępowaniu karnym zgodnie z kodeksem postępowania karnego. Przed przesłuchaniem ofiary organ ścigania, który prowadzi postępowanie przygotowawcze, ocenia sytuację ofiary we współpracy z organami, organizacjami lub instytucjami zapewniającymi pomoc i wsparcie ofiarom przestępstw. Ocena sytuacji ofiary obejmuje ustalenie konieczności zastosowania szczególnych środków ochrony wobec ofiary. W razie takiej konieczności organ ścigania określa środki ochrony, które mają zostać zastosowane (specjalne warunki przesłuchania ofiary, zastosowanie technologii komunikacyjnych w celu uniemożliwienia kontaktu wzrokowego między ofiarą a sprawcą oraz inne środki określone w przepisach). Jeżeli ofiarą przestępstwa jest dziecko, domniemywa się, że istnieje konieczność zastosowania szczególnych środków ochrony, oraz ustala się te środki. W ocenie sytuacji ofiary uwzględnia się w szczególności cechy osobiste ofiary, rodzaj i charakter przestępstwa oraz okoliczności, w jakich popełniono przestępstwo. Szczególną uwagę zwraca się na ofiary, które poniosły istotną szkodę ze względu na ciężar przestępstwa, ofiary przestępstwa popełnionego z uwagi na szczególne cechy osobiste ofiary, a także ofiary, których związek ze sprawcą sprawia, że potrzebują szczególnego traktowania.

Jakie środki ochrony są dostępne dla ofiar przestępstw najbardziej potrzebujących szczególnego traktowania?

W postępowaniach przygotowawczych i sądowych wymiar sprawiedliwości w sprawach karnych działa w taki sposób, aby zapewnić poszanowanie praw ofiary i jej statusu w postępowaniu karnym zgodnie z kodeksem postępowania karnego. Przed przesłuchaniem ofiary organ ścigania, który prowadzi postępowanie przygotowawcze, ocenia sytuację ofiary we współpracy z organami, organizacjami lub instytucjami zapewniającymi pomoc i wsparcie ofiarom przestępstw. Ocena sytuacji ofiary obejmuje ustalenie konieczności zastosowania szczególnych środków ochrony wobec ofiary. W razie takiej konieczności organ ścigania określa środki ochrony, które mają zostać zastosowane (specjalne warunki przesłuchania ofiary, zastosowanie technologii

komunikacyjnych w celu uniemożliwienia kontaktu wzrokowego między ofiarą a sprawcą oraz inne środki określone w przepisach). Jeżeli ofiarą przestępstwa jest dziecko, domniemywa się, że istnieje konieczność zastosowania szczególnych środków ochrony, oraz ustala się te środki. W ocenie sytuacji ofiary uwzględnia się w szczególności cechy osobiste ofiary, rodzaj i charakter przestępstwa oraz okoliczności, w jakich popełniono przestępstwo. Szczególną uwagę zwraca się na ofiary, które poniosły istotną szkodę ze względu na ciężar przestępstwa, ofiary przestępstwa popełnionego z uwagi na szczególne cechy osobiste ofiary, a także ofiary, których związek ze sprawcą sprawia, że potrzebują szczególnego traktowania.

Jestem małoletni - czy przysługują mi szczególne prawa?

Jeżeli ofiarą przestępstwa jest dziecko, poza zwykłymi prawami ofiar przestępstw ma ona dodatkowe następujące prawa:

1. prawo do reprezentacji przez uprawnioną osobę, przy czym koszt takiej reprezentacji pokrywa się z budżetu państwa;
2. prawo do poufności jej danych osobowych;
3. prawo do wyłączenia jawności rozprawy.

Dziecko jest osobą w wieku poniżej 18 lat.

Świadek lub ofiara przestępstwa, która jest dzieckiem, jest przesłuchiwana przez sędziego prowadzącego sprawę na posiedzeniu, na którym odbywa się postępowanie dowodowe, zaś wezwanie do stawienia się przed sądem wysyła się do rodziców lub opiekunów tego dziecka.

W wyniku przestępstwa zmarł członek mojej rodziny – jakie prawa mi przysługują?

Zgodnie z ustawą o kompensacie finansowej dla ofiar przestępstw, jeżeli bezpośrednia ofiara przestępstwa umrze na skutek przestępstwa z użyciem przemocy, **pośrednia ofiara** (małżonek, partner, rodzic, dziecko przysposobione, rodzic, który przysposobił ofiarę, macocha, ojczym lub pasierb bezpośredniej ofiary lub osoba tej samej płci, z którą bezpośrednia ofiara żyła w związku) ma prawo do uzyskania kompensaty zgodnie z ustawą o kompensacie finansowej dla ofiar przestępstw.

Ofiara pośrednia, która pozostawała na utrzymaniu zmarłego będącego ofiarą (bezpośrednią), ma prawo do otrzymania kompensaty w maksymalnej wysokości 70 000 HRK z tytułu straty ustawowego źródła utrzymania oraz kompensaty w maksymalnej wysokości 5 000 HRK z tytułu poniesionych standardowych kosztów pogrzebu.

Każdy członek rodziny osoby, która zmarła jako ofiara przestępstwa, ma prawo do uczestnictwa w postępowaniu karnym w charakterze pokrzywdzonego i do dochodzenia odszkodowania (w postępowaniu karnym lub cywilnym).

Członek mojej rodziny jest ofiarą przestępstwa – jakie prawa mi przysługują?

Za ofiarę pośrednią uważa się małżonka, partnera, dziecko, rodzica, przysposobione dziecko, rodzica adopcyjnego, macochę, ojczyma lub pasierba bezpośredniej ofiary lub osobę tej samej płci, z którą bezpośrednia ofiara żyła w związku.

Za ofiarę pośrednią uważa się również dziadka, babkę lub wnuka, jeżeli jedno z nich jest ofiarą bezpośrednią, pod warunkiem że mieszkali oni we wspólnym gospodarstwie domowym przez dłuższy czas i że dziadkowie pełnili rolę rodziców.

Konkubinaty i związki osób jednej płci będą interpretowane zgodnie z przepisami prawa chorwackiego.

Jeżeli ofiara przestępstwa zmarła, ofiary pośrednie mają prawo do kompensaty (z tytułu utraty ustawowego źródła utrzymania i poniesionych zwyczajowych kosztów pogrzebu).

Czy mogę uzyskać dostęp do mediacji? Na jakich warunkach korzysta się z mediacji? Czy w trakcie mediacji będę bezpieczny /bezpieczna?

Chorwacja stosuje *model mediacji między ofiarą a sprawcą* w postępowaniu przygotowawczym w sprawach karnych w przypadku nieletnich i młodocianych sprawców przestępstw. Jest to element tzw. systemu szansy warunkowej (*uvjetovani oportunitet*) zgodny z przepisami ustawy o sądach dla nieletnich, na mocy której nieletni i młodociani sprawcy przestępstw mają obowiązek wziąć udział w procesie mediacji w postępowaniu pozasądowym. Innymi słowy, jeżeli nieletni sprawca wypełni ten szczególnie obowiązek, uniknie postępowania sądowego.

Od 2013 r. w Chorwacji działa łącznie 60 mediatorów, którzy zostali przeszkoleni w ramach rocznego programu obejmującego 170 godzin szkolenia (w tym wykłady, prace zaliczeniowe, inscenizacje i praktyczne ćwiczenia pod opieką indywidualnego doradcy oraz nadzór). Są to jedyni w Chorwacji specjaliści upoważnieni do wymierzania sprawiedliwości naprawczej w sprawach karnych; ponadto posiadają oni zaświadczenia chorwackiego Ministerstwa ds. Polityki Społecznej i Młodzieży, Stowarzyszenia ds. Ugód Pozasądowych (Udruga za izvansudsku nagodbu) i Funduszu Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci.

W rezultacie w stolicach administracyjnych każdej chorwackiej żupanii funkcjonuje odrębne biuro ds. ugód pozasądowych.

Gdzie mogę znaleźć przepisy, w których określono moje prawa?

 [Kodeks postępowania karnego](#)

 [Ustawa o kompensacie finansowej dla ofiar przestępstw](#)

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 08/10/2018

2 - Składanie zawiadomienia o przestępstwie oraz moje prawa podczas dochodzenia/śledztwa lub w czasie procesu

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej [hr](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Jak złożyć zawiadomienie o przestępstwie?

Podejrzanie popełnienia przestępstwa można zgłosić, składając zawiadomienie na piśmie, ustnie lub w innej formie we właściwej prokuraturze.

Osoby składające ustne zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa zostają pouczone o konsekwencjach składania fałszywych zawiadomień. Zawiadomienia składane ustnie są nagrywane. Zawiadomienia składane telefonicznie lub za pomocą innych środków telekomunikacji są w miarę możliwości nagrywane i sporządzana jest notatka urzędowa.

Składając zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, ofiary otrzymują pisemne potwierdzenie przyjęcia zawiadomienia, które zawiera podstawowe informacje na temat przestępstwa. Ofiary, które nie mówią w języku używanym przez właściwy organ lub go nie rozumieją, mogą złożyć zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa we własnym języku i skorzystać z usług tłumacza ustnego lub innej osoby, która mówi zarówno w języku organu, jak i w języku ofiary, oraz rozumie oba te języki. Ofiary, które nie mówią w języku używanym przez właściwy organ lub go nie rozumieją, mają prawo wnieść o przetłumaczenie potwierdzenia przyjęcia zawiadomienia na swój język na koszt tego organu.

Wszystkie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, które przyjmują sądy, policja lub prokuratury poza obszarem swojej właściwości, są bezzwłocznie przekazywane do właściwej prokuratury.

W momencie otrzymania zawiadomienia prokurator należy wpisać je do rejestru zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, chyba że prawo przewiduje inaczej.

W przypadku gdy prokurator jedynie poweźmie wiadomość o popełnieniu przestępstwa lub otrzyma od ofiary zgłoszenie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, sporządza notatkę urzędową, wpisuje sprawę do rejestru różnych spraw karnych i postępuje w sposób opisany w prawie.

Jeżeli zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa nie zawiera żadnych informacji na temat przestępstwa, tj. prokurator nie jest w stanie określić przestępstwa będącego przedmiotem zawiadomienia, wpisuje sprawę do rejestru różnych spraw karnych i zwraca się do osoby, która złożyła zawiadomienie, o dostarczenie dodatkowych informacji w terminie 15 dni.

Jeżeli osoba składająca zawiadomienie nie dostarczy dodatkowych informacji na wniosek prokuratora, prokurator sporządza stosowną notatkę urzędową. Po upływie terminu na dostarczenie dodatkowych informacji prokurator musi zgłosić ten fakt prokuratorowi wyższemu rangą w terminie ośmiu dni. Prokurator wyższy rangą może zarządzić wpisanie zawiadomienia do rejestru zawiadomień o popełnieniu przestępstwa.

W jaki sposób mogę uzyskać informacje o przebiegu sprawy?

Po dwóch miesiącach od złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa lub zgłoszenia popełnienia przestępstwa ofiara lub pokrzywdzony ma prawo zwrócić się do prokuratora z wnioskiem o podanie informacji na temat czynności podjętych w związku z

takim zawiadomieniem lub zgłoszeniem. Prokurator musi przedstawić odpowiedź w rozsądnym terminie, jednak nie później niż w terminie 30 dni od daty otrzymania pismennego wniosku, chyba że taka odpowiedź mogłaby negatywnie wpłynąć na przebieg postępowania. Jeżeli prokurator postanowi nie udostępnić takich informacji, musi powiadomić o tym ofiarę/pokrzywdzonego.

Ofiara uczestnicząca w postępowaniu karnym w charakterze pokrzywdzonego ma prawo do otrzymania informacji na temat wyniku postępowania.

Czy przysługuje mi pomoc prawna (w trakcie dochodzenia/śledztwa lub w toku procesu)? Na jakich warunkach?

Poza wskazanymi powyżej prawami ofiary przestępstw przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności i handlu ludźmi mają prawo do nieodpłatnych konsultacji z doradcą prawnym (*savjetnik*), a przed przesłuchaniem właściwe organy mogą wyznaczyć pełnomocnika (*opunomoćenik*) reprezentującego taką ofiarę. Koszt doradcy/pełnomocnika ponosi państwo.

Dzieci będące ofiarami przestępstw mają wszystkie wskazane powyżej prawa, a także prawo do korzystania z usług upoważnionego pełnomocnika, którego koszt pokrywa państwo.

Ofiary przestępstw mają prawo do przedsądowej pomocy prawnej i pomocy prawnej na etapie sądowym. Ofiary przestępstw z użyciem przemocy mogą korzystać z tej pomocy nieodpłatnie w toku postępowania w celu uzyskania odszkodowania /zadośćuczynienia za szkody poniesione na skutek przestępstwa.

Ustawa o nieodpłatnej pomocy prawnej reguluje kwestie przedsądowej pomocy prawnej i pomocy prawnej na etapie sądowym.

Przedsądowa pomoc prawna obejmuje ogólne informacje prawne, porady prawne, wnioski do podmiotów publicznych, Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i organizacji międzynarodowych zgodnie z umowami międzynarodowymi i regulaminami wewnętrznymi, reprezentację w postępowaniach przed podmiotami publicznymi oraz pomoc prawną w pozasądowym rozwiązywaniu sporów.

Przedsądowa pomoc prawna może być świadczona w każdej dziedzinie prawa:

- jeżeli wnioskodawca nie ma wystarczającej wiedzy ani możliwości, aby dochodzić swoich praw;
- jeżeli wnioskodawca nie otrzymał pomocy prawnej na mocy odrębnych przepisów;
- jeżeli złożony wniosek nie jest oczywiście bezzasadny;
- jeżeli sytuacja finansowa wnioskodawcy uniemożliwia zapłacenie za pomoc prawną bez nadmiernego obciążenia środków przeznaczonych na utrzymanie wnioskodawcy lub członków jego rodziny.

Wnioskodawcy, którzy ubiegają się o przedsądową pomoc prawną, powinni skontaktować się bezpośrednio z podmiotem świadczącym taką pomoc.

Pomoc prawna na etapie sądowym obejmuje porady prawne, składanie wniosków w postępowaniach dotyczących ochrony praw pracownika prowadzonych przeciwko pracodawcy, składanie wniosków w postępowaniach sądowych, reprezentację w postępowaniach sądowych, pomoc prawną w polubownym rozwiązywaniu sporów oraz zwolnienie z kosztów prawnych i opłat sądowych.

Pomoc prawna na etapie sądowym może zostać przyznana, jeżeli:

1. postępowanie jest skomplikowane;
2. wnioskodawca nie jest w stanie reprezentować samego siebie;
3. sytuacja finansowa wnioskodawcy uniemożliwia zapłacenie za pomoc prawną bez nadmiernego obciążenia środków przeznaczonych na utrzymanie wnioskodawcy lub członków jego rodziny;
4. zarzuty nie są ciężkie;
5. wniosek wnioskodawcy nie został odrzucony w ciągu ostatnich sześciu miesięcy z powodu celowego podania niedokładnych informacji; oraz
6. wnioskodawca nie otrzymał pomocy prawnej na mocy odrębnych przepisów.

Pomoc prawna na etapie sądowym zostaje przyznana bez uprzedniej oceny sytuacji finansowej wnioskodawcy, jeżeli jest on:

1. dzieckiem uczestniczącym w postępowaniu alimentacyjnym;
2. ofiarą przestępstwa z użyciem przemocy, która ubiega się o odszkodowanie/zadośćuczynienie za szkodę poniesioną w następstwie przestępstwa;

3. osobą pobierającą świadczenia alimentacyjne na mocy odrębnych przepisów w zakresie praw do zabezpieczenia społecznego; lub
4. osobą pobierającą zasiłek na utrzymanie na mocy ustawy o prawach weteranów wojny o niepodległość Chorwacji i członków ich rodzin oraz ustawy o ochronie cywilnych i wojskowych weteranów wojennych.

Wnioskodawcy ubiegający się o pomoc prawną na etapie sądowym muszą złożyć wniosek do właściwego urzędu na specjalnym formularzu.

Czy mogę ubiegać się o zwrot kosztów (z tytułu uczestnictwa w dochodzeniu/śledztwie/procesie)? Na jakich warunkach?

Sąd zarządza pokrycie kosztów postępowania przez skazanego, chyba że kwalifikuje się on do zwolnienia z całości lub części tych kosztów.

W razie zawieszenia postępowania karnego, niewinnienia oskarżonego lub oddalenia zarzutów orzeczenie sądu musi stanowić, że koszty postępowania karnego zgodnie z art. 145 ust. 2 pkt 1–5 kodeksu postępowania karnego, nieuniknione koszty poniesione przez skazanego oraz nieuniknione koszty poniesione przez pełnomocnika skazanego i honorarium pełnomocnika pokrywa Skarb Państwa, chyba że prawo stanowi inaczej.

Moja sprawa została umorzona zanim trafiła do sądu. Czy mogę się odwołać?

W przypadku odmowy wszczęcia postępowania po złożeniu zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa przez ofiarę może ona wnieść oskarżenie prywatne.

Jeżeli prokurator stwierdzi, że ściganie przestępstwa z urzędu lub ściganie osoby, której zarzucono popełnienie przestępstwa, jest bezzasadne, ma obowiązek powiadomić o tym ofiarę w terminie ośmiu dni i pouczyć ją o możliwości wniesienia oskarżenia prywatnego. Takiej samej czynności musi dokonać sąd, który umorzył postępowanie w związku z odmową wszczęcia postępowania przez prokuratora w innych sprawach.

Czy mogę uczestniczyć w procesie?

Zgodnie z kodeksem postępowania karnego pokrzywdzony w postępowaniu karnym ma prawo do:

- posługiwania się swoim językiem ojczystym, w tym językiem migowym, i zażądania tłumaczenia ustnego, jeżeli nie posługuje się językiem chorwackim lub go nie rozumie, lub tłumaczenia języka migowego, jeżeli pokrzywdzony jest osobą głuchą lub głuchoniewidomą;
- wniesienia powództwa adhezyjnego i wniosków o zastosowanie środków zapobiegawczych;
- pełnomocnictwa procesowego;
- przedstawiania okoliczności faktycznych i wnoszenia wniosków dowodowych;
- udziału w posiedzeniu, na którym odbywa się postępowanie dowodowe;
- udziału w postępowaniu sądowym i postępowaniu dowodowym oraz wygłoszenia mowy końcowej;
- zażądania dostępu do akt sprawy zgodnie z art. 184 ust. 2 kodeksu postępowania karnego;
- zwrócenia się o przekazywanie przez prokuratora informacji na temat czynności dokonanych na podstawie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa oraz wniesienia zażalenia do prokuratora wyższego rangą;
- wniesienia środków zaskarżenia;
- dochodzenia przywrócenia do stanu poprzedniego;
- otrzymania zawiadomienia o wyniku postępowania karnego.

Jaka jest moja rola w systemie wymiaru sprawiedliwości? Czy jestem na przykład: ofiarą przestępstwa, świadkiem, powodem cywilnym, oskarżycielem prywatnym? Czy mogę wybrać swoją rolę?

Ofiarą przestępstwa jest osoba fizyczna, która odniosła uszczerbek na zdrowiu fizycznym lub psychicznym bądź szkodę na mieniu lub której prawa i wolności podstawowe zostały poważnie pogwałcone bezpośrednio na skutek przestępstwa. Za ofiarę przestępstwa uważa się również małżonka, konkubenta, partnera życiowego, nieformalnego partnera życiowego, zstępnych, a w razie braku zstępnych – wstępnych i rodzeństwo osoby, która poniosła śmierć bezpośrednio w wyniku przestępstwa, oraz wszelkie osoby pozostające zgodnie z prawem na utrzymaniu zmarłego.

Pokrzywdzony jest ofiarą przestępstwa lub osobą prawną, która odniosła szkodę na skutek przestępstwa, i bierze udział w postępowaniu karnym w charakterze pokrzywdzonego.

Występowanie w charakterze strony albo uczestnika postępowania nie zależy od woli danej osoby, ale od jej roli w konkretnej sprawie karnej. Każdy może występować w charakterze strony albo uczestnika postępowania, w zależności od okoliczności określonych w przepisach; wybór dotyczy natomiast praw, które osoba chce wykonywać jako pokrzywdzony lub jako ofiara przestępstwa.

Czy mogę wybrać swoją rolę? Jakie są moje prawa i obowiązki wynikające z tej roli?

Ofiara przestępstwa ma prawo do:

- dostępu do usług wsparcia dla ofiar przestępstw;
- skutecznej pomocy psychologicznej i innego rodzaju pomocy specjalistycznej oraz wsparcia ze strony organów, organizacji i instytucji pomagających ofiarom przestępstw, zgodnie z przepisami prawa;
- ochrony przed zastraszaniem i odwetem;
- ochrony swojej godności podczas składania zeznań w charakterze ofiary;
- bycia wysłuchanym bez zbędnej zwłoki po złożeniu zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa i do późniejszego przesłuchania w zakresie, który jest bezwzględnie konieczny do celów postępowania karnego;
- obecności zaufanej osoby podczas każdej czynności, w której uczestniczy ofiara;
- przejścia badań lekarskich w minimalnym zakresie i tylko wtedy, gdy są one absolutnie konieczne do celów postępowania karnego;
- złożenia wniosku o ściganie lub wniesienia oskarżenia prywatnego zgodnie z kodeksem karnym, udziału w postępowaniu karnym w charakterze pokrzywdzonego, otrzymania informacji o odmowie przyjęcia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa (art. 206 ust. 3 kodeksu) i o postanowieniu prokuratora o odmowie wszczęcia postępowania, a także do wniesienia oskarżenia bez udziału prokuratora;
- bycia informowaną przez prokuratora o czynnościach dokonanych na podstawie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa (art. 206a kodeksu) i do wniesienia zażalenia do prokuratora wyższego rangą (art. 206b kodeksu);
- zwracania się o informacje na temat zwolnienia sprawcy z zakładu karnego lub aresztu, ucieczki lub przedterminowego zwolnienia sprawcy z zakładu karnego i środków podjętych w celu zapewnienia ofierze ochrony oraz otrzymywania tych informacji bez zbędnej zwłoki;
- zwracania się o informacje na temat wydania prawomocnego orzeczenia w przedmiocie umorzenia postępowania karnego oraz otrzymywania takich informacji;
- innych praw przewidzianych w przepisach.

Ofiara uczestnicząca w postępowaniu karnym w charakterze pokrzywdzonego ma prawo do:

- posługiwania się swoim językiem ojczystym, w tym językiem migowym, i zażądania tłumaczenia ustnego, jeżeli nie posługuje się językiem chorwackim lub go nie rozumie, lub tłumaczenia języka migowego, jeżeli pokrzywdzony jest osobą głuchą lub głuchoniewidomą;
- wniesienia powództwa adhezyjnego i wniosków o zastosowanie środków zapobiegawczych;
- pełnomocnictwa procesowego;
- przedstawiania okoliczności faktycznych i wnoszenia wniosków dowodowych;
- udziału w posiedzeniu, na którym odbywa się postępowanie dowodowe;
- udziału w postępowaniu sądowym i postępowaniu dowodowym oraz wygłoszenia mowy końcowej;
- zażądania dostępu do akt sprawy zgodnie z kodeksem;
- zwrócenia się o przekazywanie przez prokuratora informacji na temat czynności dokonanych na podstawie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa oraz wniesienia zażalenia do prokuratora wyższego rangą;
- wniesienia środków zaskarżenia;
- dochodzenia przywrócenia stanu poprzedniego;
- otrzymania zawiadomienia o wyniku postępowania karnego.

Poza wskazanymi powyżej prawami ofiary przestępstw przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności i handlu ludźmi mają dodatkowe prawa, które wymieniono w pkt 12.

Jeżeli ofiarą przestępstwa jest dziecko, poza określonymi powyżej prawami ofiar przestępstw przysługują jej dodatkowe prawa wymienione w pkt 13.

Na etapie postępowania przygotowawczego ofiary przestępstw, które działają w charakterze oskarżycieli prywatnych lub pokrzywdzonych, mogą przedstawić wszystkie okoliczności faktyczne i istotne dowody w celu potwierdzenia popełnienia przestępstwa, zidentyfikowania sprawcy czynu i ustalenia roszczeń w powództwie adhezyjnym.

Zarówno przed wszczęciem postępowania karnego, jak i na każdym jego etapie prokuratura i sąd muszą rozważyć, czy oskarżony może wypłacić na rzecz pokrzywdzonego odszkodowanie/zadośćuczynienie za wszelkie szkody wyrządzone przestępstwem. Muszą ponadto pouczyć pokrzywdzonego o niektórych prawach przewidzianych w przepisach (np. o prawie pokrzywdzonego do używania języka ojczystego, prawie do wniesienia powództwa adhezyjnego itd.).

Osoby, które mogą posiadać wiedzę na temat przestępstwa, oskarżony lub inne osoby istotne dla sprawy mogą zostać wezwane w charakterze **świadka**.

W charakterze świadka można wezwać następujące osoby: pokrzywdzonego, pokrzywdzonego działającego w charakterze oskarżyciela posiłkowego oraz oskarżyciela prywatnego.

Oskarżyciel prywatny ma takie same prawa jak oskarżyciel publiczny, z wyjątkiem praw należnych wyłącznie organowi państwowemu.

Czy mogę składać oświadczenia przed sądem lub przedstawiać dowody? Na jakich warunkach?

Pokrzywdzony w postępowaniu karnym ma prawa wymienione w pkt 25.

Jakie informacje uzyskam w czasie procesu?

Na etapie postępowania przygotowawczego ofiary przestępstw, które działają w charakterze oskarżycieli prywatnych lub pokrzywdzonych, mogą przedstawić wszystkie okoliczności faktyczne i istotne dowody w celu potwierdzenia popełnienia przestępstwa, zidentyfikowania sprawcy czynu i ustalenia roszczeń w powództwie adhezyjnym.

Ofiara uczestnicząca w postępowaniu karnym w charakterze pokrzywdzonego ma prawo do:

- zwrócenia się o przekazywanie przez prokuratora informacji na temat czynności dokonanych na podstawie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa oraz wniesienia zażalenia do prokuratora wyższego rangą;
- otrzymania informacji o odmowie przyjęcia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa lub o wydaniu przez prokuratora postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania;
- otrzymania zawiadomienia o wyniku postępowania karnego.

Czy będę mieć dostęp do akt sądowych?

Ofiara uczestnicząca w postępowaniu karnym w charakterze pokrzywdzonego może uzyskać wgląd do akt sprawy.

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 08/10/2018

3 - Moje prawa po zakończeniu procesu

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej [hr](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Czy mogę zaskarżyć orzeczenie?

Ofiary uczestniczące w postępowaniu karnym w charakterze pokrzywdzonych mogą zaskarżyć orzeczenie.

Uprawnione osoby mogą zaskarżyć orzeczenie pierwszoinstancyjne w terminie 15 dni od dnia doręczenia odpisu orzeczenia.

Środek zaskarżenia może zostać wniesiony przez stronę, obrońcę albo pokrzywdzonego.

Pokrzywdzony może zaskarżyć zamieszczone w orzeczeniu rozstrzygnięcie o kosztach procesu karnego lub rozstrzygnięcie co do powództwa adhezyjnego. Jeżeli jednak prokurator wstąpił do postępowania wszczętego przez pokrzywdzonego jako oskarżyciela prywatnego, pokrzywdzony może zaskarżyć orzeczenie w oparciu o dowolny dopuszczalny zarzut.

Jakie prawa przysługują mi po wydaniu wyroku?

Ofiary uczestniczące w postępowaniu karnym w charakterze pokrzywdzonych mogą wnieść środek zaskarżenia i dochodzić przywrócenia do stanu poprzedniego.

Czy mam prawo do ochrony po zakończeniu procesu? Przez jaki okres?

Ofiary i świadkowie mogą zwracać się do wyspecjalizowanych wydziałów sądów okręgowych (*županijski sud*) o udzielenie informacji i wsparcia na każdym etapie postępowania karnego (lub postępowania w sprawie o wykroczenie), lecz przed wydaniem orzeczenia.

Jeżeli ofiary lub świadkowie zwrócą się do tych wydziałów wsparcia na rzecz ofiar i świadków przestępstw **po wydaniu orzeczenia**, wydziały udzielą im informacji należących do zakresu ich kompetencji oraz skierują do organizacji i służb specjalizujących się w potrzebach ofiar lub świadków.

Niezależne służby wsparcia dla ofiar i świadków przestępstw przy chorwackim Ministerstwie Sprawiedliwości udzielają ofiarom, pokrzywdzonym lub ich rodzinom informacji o zwolnieniu sprawcy z zakładu karnego (po odbyciu kary lub o warunkowym przedterminowym zwolnieniu). Informacje te udzielane są wszystkim ofiarom ciężkich przestępstw oraz pokrzywdzonym w następstwie tych przestępstw. Do ciężkich przestępstw należą przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, przestępstwa przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności, przestępstwa z użyciem przemocy lub zbrodnie wojenne.

W wyjątkowych przypadkach jeżeli niezależne służby ustalą, że ofiara długotrwałej przemocy domowej lub przemocy wobec kobiet wymaga skoordynowanego dodatkowego wsparcia, informują koordynatora zespołu županii ds. zapobiegania przemocy domowej i przemocy wobec kobiet oraz walki z taką przemocą o wywiadzie przeprowadzonym z ofiarą oraz o jej problemach, a także zwracają się do zespołu županii o podjęcie odpowiednich działań. W stosownych przypadkach informacje te są również przekazywane właściwemu komisariatowi policji oraz właściwemu ośrodkowi pomocy społecznej, jeżeli ofiara (osoba pełnoletnia lub dziecko) nie ma zdolności do czynności prawnych, lub właściwemu urzędowi ds. kuratorskiej służby sądowej, jeżeli sprawca został przedterminowo warunkowo zwolniony i ma obowiązek regularnego zgłaszania się w tym urzędzie.

W wyjątkowych przypadkach jeżeli niezależne służby stwierdzą – na podstawie informacji uzyskanych od ofiary (przestępstwa innego niż wymienione powyżej) – że ofiara pilnie wymaga dodatkowego wsparcia i dodatkowej ochrony, mogą za zgodą ofiary zwrócić się do właściwego komisariatu policji o podjęcie odpowiednich czynności.

Wsparcia na rzecz ofiar udzielają również **organizacje społeczeństwa obywatelskiego** bezpośrednio po popełnieniu przestępstwa, w toku postępowania karnego, ale także po zakończeniu procesu lub wydaniu orzeczenia. Wsparcie i pomoc, których udzielają organizacje społeczeństwa obywatelskiego, zależą od zakresu ich kompetencji.

Jakie informacje uzyskam, jeżeli sprawca zostanie skazany?

Orzeczenie na piśmie wraz z pouczeniem o przysługującym prawie wniesienia środka zaskarżenia doręcza się oskarżycielowi, oskarżonemu oraz jego obrońcy, pokrzywdzonemu (jeżeli przysługuje mu prawo wniesienia środka zaskarżenia), osobie, wobec której sąd orzekł przepadek składnika majątku, oraz osobie prawnej, wobec której sąd orzekł przepadek korzyści majątkowej osiągniętej z popełnienia przestępstwa.

Pokrzywdzonemu, któremu nie przysługuje prawo wniesienia środka zaskarżenia, doręczone zostanie orzeczenie zgodnie z przepisami wraz z pouczeniem o przysługującym mu prawie do wniesienia wniosku o przywrócenie stanu poprzedniego. Prawomocne orzeczenie doręcza się pokrzywdzonemu na wniosek.

Czy uzyskam informację o tym, że sprawca został zwolniony (w tym o wcześniejszym lub warunkowym zwolnieniu) lub że zbiegł z zakładu karnego?

Zgodnie z kodeksem postępowania karnego ofierze przysługuje prawo do bezzwłocznego uzyskania od policji informacji o zwolnieniu zatrzymanego lub tymczasowo aresztowanego domniemanego sprawcy, chyba że ujawnienie tego rodzaju informacji

mogłoby go narazić na niebezpieczeństwo. Ofiarę informuje się również o środkach zastosowanych w celu jej ochrony, jeżeli sąd orzekł ich zastosowanie.

Zakłady karne i areszty śledcze nie informują niezależnych służb wsparcia dla ofiar i świadków przestępstw o zbiegłych osadzonych, lecz wysyłają jedynie powiadomienie o ucieczce osadzonego jednostce policji; przepisy te mają jednak zostać wkrótce zmienione.

Ofiarom przysługuje prawo do otrzymania informacji – na wniosek – o zwolnieniu zatrzymanego lub tymczasowo aresztowanego domniemanego sprawcy lub o ucieczce lub zwolnieniu sprawcy z zakładu karnego oraz o środkach zastosowanych w celu zapewnienia bezpieczeństwa ofierze.

Ofiary ciężkich przestępstw, tj. przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu, przestępstw przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności, przestępstw z użyciem przemocy oraz zbrodni wojennych, są informowane o zwolnieniu sprawcy z zakładu karnego – po odbyciu kary lub o warunkowym przedterminowym zwolnieniu.

Czy będę brać udział w wydaniu postanowienia o zwolnieniu lub warunkowym zwolnieniu? Czy mogę na przykład złożyć oświadczenie lub wnieść odwołanie?

Przy podejmowaniu decyzji o ewentualnym udzieleniu sprawcy przepustki z zakładu karnego lub aresztu śledczego uwzględniane są wszelkie oświadczenia składane przez ofiarę przestępstwa z użyciem przemocy oraz wszelkie inne istotne informacje dotyczące ofiary. Oświadczenie ofiary stanowi część akt dotyczących warunkowego przedterminowego zwolnienia. W obecnie obowiązujących przepisach nie przewidziano jednak możliwości uczestnictwa przez ofiarę w posiedzeniu sądu, na którym sąd orzeka o warunkowym przedterminowym zwolnieniu, ani możliwości wniesienia przez ofiarę zażalenia na postanowienie w przedmiocie warunkowego przedterminowego zwolnienia.

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 08/10/2018

4 - Odszkodowanie

W jaki sposób można dochodzić naprawienia szkody od sprawcy (np. w czasie procesu, w drodze dochodzenia roszczenia cywilnego, w postępowaniu adhezyjnym)?

Zgodnie z przepisami szczególnymi ofiary przestępstw zagrożonych karą pozbawienia wolności w wymiarze co najmniej pięciu lat, które doznały poważnego urazu psychofizycznego lub doznały ciężkiego uszczerbku w wyniku przestępstwa, mają prawo do pomocy doradcy (*savjetnik*) przed złożeniem zeznań w postępowaniu karnym lub wytoczeniem powództwa adhezyjnego; koszty doradcy pokrywa Skarb Państwa.

Powództwo adhezyjne w postępowaniu karnym mogą wytoczyć osoby uprawnione do dochodzenia takich roszczeń w postępowaniu cywilnym.

Ofiary przestępstw, wytaczające powództwo adhezyjne muszą wskazać, czy uzyskały kompensatę lub wytoczyły powództwo odszkodowawcze.

Sąd zobowiązał sprawcę do wypłacenia mi odszkodowania/zadośćuczynienia. Jak mam skłonić sprawcę do wypłaty odszkodowania?

Z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia zasądzonego odszkodowanie pokrzywdzony (*oštećenik*) może wnieść do sądu, który wydał orzeczenie w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, o wydanie poświadczonego odpisu tego orzeczenia opatrzonego klauzulą wykonalności.

Jeżeli w orzeczeniu nie wyznaczono terminu dobrowolnego wykonania zobowiązania, zobowiązanie nałożone przez sąd należy wykonać w terminie 15 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia. Po upływie tego terminu obowiązek wykonania zobowiązania podlega egzekucji.

Jeżeli sprawca nie wypłaci mi odszkodowania, czy mogę uzyskać zaliczkę od Skarbu Państwa? Na jakich warunkach?

Ofiara przestępstwa umyślnego może otrzymać kompensatę od Skarbu Państwa na mocy ustawy szczególnej. W przypadku uwzględnienia przez sąd powództwa adhezyjnego wytoczonego przez ofiarę wysokość kompensaty zależy od zasądzonej kwoty; sąd rozpatrujący powództwo adhezyjne postąpi w ten sam sposób, jeżeli ofiara otrzymała już kompensatę od Skarbu Państwa.

Czy mam prawo do odszkodowania od państwa?

Ofiary umyślnych przestępstw z użyciem przemocy popełnionych w Chorwacji po dniu 1 lipca 2013 r. kwalifikują się do otrzymania kompensaty:

- jeżeli są obywatelami chorwackimi lub zamieszkują w Chorwacji lub w innym państwie członkowskim UE;
- jeżeli doznały poważnego uszkodzenia ciała lub poważnego uszczerbku na zdrowiu w wyniku przestępstwa;
- jeżeli przestępstwo zostało zgłoszone policji i prokuratorowi bądź przez nich odnotowane w terminie sześciu miesięcy od dnia, w którym zostało popełnione, niezależnie od tego, czy sprawca czynu jest znany;
- jeżeli złożyły wniosek na urzędowym formularzu wraz z wymaganą dokumentacją (formularz można pobrać w każdym komisariacie policji, w każdej prokuraturze lub w każdym sądzie rejonowym (*općinski sud*) lub okręgowym (*županijski sud*); można go również pobrać w formie elektronicznej ze stron internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, prokuratury oraz sądów rejonowych i okręgowych.

Ofiara ma prawo do:

- zwrotu kosztów leczenia – zgodnie z krajowymi pułapami; zwrot ten jest przyznawany wyłącznie wówczas, gdy ofierze nie przysługuje zwrot z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego;
- wypłaty kwoty w wysokości maksymalnie 35 000 HRK z tytułu utraconych zarobków.

Czy przysługuje mi odszkodowanie, jeżeli sprawca nie został skazany?

Ofiara może otrzymać kompensatę nawet wówczas, gdy sprawca jest nieznan lub nie wszczęto postępowania karnego.

Czy mam prawo do uzyskania doraźnej płatności w czasie oczekiwania na orzeczenie w sprawie odszkodowania?

W prawie chorwackim nie przewidziano możliwości uzyskania doraźnej płatności.

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 08/10/2018

5 - Moje prawa do wsparcia i pomocy

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej [hr](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Jestem ofiarą przestępstwa. Z kim mam się skontaktować, aby uzyskać wsparcie i pomoc?

Telefon zaufania dla ofiar przestępstw

Krajowy telefon zaufania dla ofiar przestępstwa i wykroczeń (116-006) zapewnia wsparcie emocjonalne, udziela informacji na temat praw ofiar oraz wskazówek dotyczących tego, które organy i organizacje mogą udzielić dalszych informacji, pomocy oraz wsparcia.

Telefon zaufania jest usługą nieodpłatną,

dostępną w językach chorwackim i angielskim, w dni robocze w godzinach 8.00–20.00.

Krajowy telefon zaufania dla ofiar przestępstwa i wykroczeń (116-006) jest ogólną usługą wsparcia.

Dodatkowe informacje można uzyskać pod adresem: <http://pzs.hr/>

Inne wyspecjalizowane organizacje społeczeństwa obywatelskiego również zapewniają wsparcie i pomoc na rzecz ofiar niektórych przestępstw oraz na rzecz dzieci drogą telefoniczną. Więcej informacji oraz wykaz tych organizacji z podziałem na żupanie można znaleźć na stronie internetowej [chorwackiego Ministerstwa Sprawiedliwości](#).

Wykaz organizacji świadczących pomoc psychospołeczną i prawną na terenie całego kraju:

116 006	Krajowy telefon zaufania dla ofiar przestępstwa i wykroczeń	Dni robocze w godzinach 8.00–20.00
116 000	Krajowy telefon zaufania w sprawie zaginionych dzieci Centrum dla dzieci zaginionych i będących ofiarami znęcania	Całodobowo, siedem dni w tygodniu
116 111	Telefon zaufania dla dzieci <i>Hrabri telefon</i>	Dni robocze w godzinach 9.00–20.00
0800 0800	Telefon zaufania dla rodziców <i>Hrabri telefon</i>	Dni robocze w godzinach 9.00–20.00
0800 77 99	Numer alarmowy w sprawie handlu ludźmi	Codziennie w godzinach 10.00–18.00
0800 55 44	Poradnia dla kobiet będących ofiarami przemocy Schronisko dla kobiet w Zagrzebiu	Dni robocze w godzinach 11.00–17.00
0800 655 222	Numer alarmowy dla kobiet i dzieci będących ofiarami przemocy Telefon zaufania dla kobiet <i>Ženska pomoć sada</i>	Całodobowo, siedem dni w tygodniu
0800 200 144	Nieodpłatna pomoc prawna dla ofiar przemocy domowej <i>B.a.B.e.</i>	Dni robocze w godzinach 9.00–15.00
01 6119 444	Centrum wsparcia na rzecz ofiar przemocy seksualnej Centrum na rzecz praw seksualnych <i>Ženska soba</i>	Dni robocze w godzinach 10.00–17.00
01 48 28 888	Pomoc psychologiczna Centrum pomocy psychologicznej TESA	Dni robocze w godzinach 10.00–22.00
01 48 33 888	Niebieska linia (<i>Plavi telefon</i>)	Dni robocze w godzinach 9.00–21.00
01 4811 320	Nieodpłatna pomoc prawna Klinika prawa Wydziału Prawa Uniwersytetu w Zagrzebiu	Dni robocze w godzinach 10.00–12.00, środa i czwartek w godzinach 17.00–19.00

Czy wsparcie dla ofiar przestępstw jest udzielane bezpłatnie?

Tak.

Jakiego rodzaju wsparcie mogę otrzymać od organów państwowych?

Wydziały wsparcia na rzecz ofiar i świadków przestępstw:

1. udzielają wsparcia emocjonalnego;
2. udzielają informacji dotyczących praw;
3. udzielają organizacyjnych i praktycznych informacji ofiarom, świadkom oraz członkom ich rodzin;
4. kierują do wyspecjalizowanych instytucji i organizacji społeczeństwa obywatelskiego w zależności od potrzeb ofiary/świadka.

Wydziały wsparcia na rzecz ofiar i świadków przestępstw sądów okręgowych (*županijski sud*) zapewniają:

WYDZIAŁY WSPARCIA NA RZECZ OFIAR I ŚWIADKÓW PRZESTĘPSTW:		
Sąd Okręgowy w Osijeku	Adres:	Europska avenija 7, 31 000 Osijek, Chorwacja
	Tel.:	031 228 500
	Adres e-mail:	podrska-svjedocima@zsos.pravosudje.hr
	Adres:	Žrtava fašizma 7, 51000 Rijeka, Chorwacja

Sąd Okręgowy w Rijecie	Tel.:	051 355 645
	Adres e-mail:	podrska-svjedocima-ri@pravosudje.hr
Sąd Okręgowy w Sisaku	Adres:	Trg Ljudevita Posavskog 5, 44000 Sisak, Chorwacja
	Tel.:	044 524 419
	Adres e-mail:	podrska-svjedocima-sk@zssk.pravosudje.hr
Sąd Okręgowy w Splicie	Adres:	Gundulićeva 29a, 21000 Split, Chorwacja
	Tel.:	021 387 543
	Adres e-mail:	podrska-svjedocima-st@pravosudje.hr
Sąd Okręgowy w Vukowarze	Adres:	Županijska 33, 32000 Vukovar, Chorwacja
	Tel.:	032 452 529
	Adres e-mail:	podrska-svjedocima-vu@pravosudje.hr
Sąd Okręgowy w Zadarze	Adres:	Borelli 9, 23 000 Zadar, Chorwacja
	Tel.:	023 203 640
	Adres e-mail:	podrska-svjedocima@pravosudje.hr
Sąd Okręgowy w Zagrzebiu	Adres:	Trg N.Š. Zrinskog 5, 10 000 Zagreb, Chorwacja
	Tel.:	01 4801 062

Niezależne służby wsparcia dla ofiar i świadków przestępstw przy chorwackim Ministerstwie Sprawiedliwości udzielają informacji na temat praw oraz wsparcia emocjonalnego, a także szczegółowych informacji dotyczących wsparcia na rzecz ofiar i świadków. Wsparcie udzielane jest również ofiarom i świadkom wezwanym do złożenia zeznań w sądach chorwackich w ramach mechanizmu międzynarodowej pomocy prawnej oraz ofiarom i świadkom będącym obywatelami Chorwacji, wezwanym do złożenia zeznań w sądach zagranicznych w ramach wspomnianego mechanizmu. Niezależne służby wysyłają ofiarom i świadkom pisma informacyjne zawierające dane kontaktowe oraz informują ich o zwolnieniu sprawcy z zakładu karnego (po odbyciu kary oraz o warunkowym przedterminowym zwolnieniu). Odpowiadają również za ustalanie wysokości kompensaty finansowej przyznawanej ofiarom przestępstw.

Jakiego rodzaju wsparcie mogę otrzymać od organizacji pozarządowych?

W zależności od rodzaju organizacji i zakresu jej kompetencji może ona udzielać różnego rodzaju pomocy i wsparcia: wsparcia psychologicznego, emocjonalnego, prawnego, praktycznego, mieszkaniowego, medycznego, wsparcia w zakresie bezpieczeństwa oraz wsparcia podczas procesu sądowego.

Więcej informacji oraz wykaz tych organizacji z podziałem na żupanie można znaleźć na stronie internetowej [chorwackiego Ministerstwa Sprawiedliwości](#).

W Chorwacji powstaje obecnie dwanaście urzędów ds. kuratorskiej służby sądowej. Ich celem jest humanizacja wykonywania sankcji karnych, zapewnienie skuteczniejszej resocjalizacji sprawców oraz udzielanie pomocy ofiarom, pokrzywdzonym i ich rodzinom, a także rodzinom sprawców.

Krajowy Urząd ds. Kuratorskiej Służby Sądowej będzie uczestniczył w przygotowaniach do powrotu sprawców do społeczeństwa po ich zwolnieniu z zakładu karnego. Działania te obejmują pomoc sprawcy w znalezieniu mieszkania i pracy, a także przygotowanie sprawcy oraz ofiar, pokrzywdzonych i ich rodzin na zwolnienie sprawcy z zakładu karnego. Urząd organizuje również pomoc psychospołeczną dla ofiar, pokrzywdzonych oraz rodzin ofiar i sprawcy.

Krajowy Urząd ds. Kuratorskiej Służby Sądowej ma obowiązek należytego i bezzwłocznego poinformowania ofiar, pokrzywdzonych i ich rodzin o tym, że sprawca odbywający karę za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności, przestępstwo przeciwko życiu i zdrowiu lub przestępstwo z użyciem przemocy ma zostać zwolniony z zakładu karnego.

Dane kontaktowe poszczególnych urzędów probacyjnych oraz Departamentu ds. Kuratorskiej Służby Sądowej Ministerstwa Sprawiedliwości są dostępne [tutaj](#).

Ofiary przestępstw mogą skontaktować się z policją, pisząc na adres: ✉ policija@mup.hr lub prevencija@mup.hr bądź dzwoniąc pod numer: **192 (24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu) lub +385 1 3788 111.**

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 08/10/2018